

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

**Факультет педагогіки та фінансово-економічної діяльності
Кафедра шкільної педагогіки, психології та окремих методик**

 ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчальної роботи
Оксана КОГУТЮК
«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

23.2 ПРАКТИКУМ З ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ З МЕТОДИКОЮ

освітньо-професійної програми «Початкова освіта»
підготовки бакалавра
за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка»
спеціальності 013 Початкова освіта

Вінниця 2024

Робоча програма освітнього компонента 23.2 Практикум з трудового навчання з методикою з підготовки бакалаврів за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 013 Початкова освіта

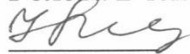
РОЗРОБНИК:

Олександра ШЕВЧУК, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри шкільної педагогіки, психології та окремих методик.

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету педагогіки та фінансово-економічної діяльності
«29» серпня 2024, протокол № 1

Голова Вченої ради

доктор педагогічних наук, професор Наталія МИСЛІЦЬКА

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми «Початкова освіта»

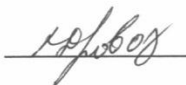

к.п.н, доцент Лідія ДРОВОЗЮК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри шкільної педагогіки, психології та окремих методик

«28» серпня 2024, протокол № 1

Завідувач кафедри

Лідія ДРОВОЗЮК

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика освітнього компонента		
		Денна форма навчання		
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»	Статус освітнього компонента Обов’язковий		
	Спеціальність 013 Початкова освіта			
Змістових модулів – 4	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Рік підготовки: 1		
		Семестр: 1		
Лекції 6		Семінари 4	Практ./лаб. 38	
Самостійна робота (загальна кількість годин самостійної роботи) 42				
Вид контролю: залік				
Загальна кількість годин – 90				
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача освіти – 1,875				

2. Мета, завдання, програмні компетентності та результати навчання

2.1.Мета, завдання освітнього компонента

Мета вивчення дисципліни «Практикум з трудового навчання з методикою» – забезпечити здобувачів освіти знаннями про матеріали, їх властивості, технологію виробництва та обробки; сприяти формуванню практичних умінь у предметно-перетворювальній, конструкторській та конструктивно-художній діяльності на основі навичок самостійного планування послідовності трудових дій; навчити застосовувати отриманні знання у практиці Нової української школи.

Завданнями курсу «Практикум з трудового навчання з методикою» є:

- ознайоми здобувачів освіти із основами практикуму з трудового навчання з методикою;
- ознайоми здобувачів освіти зі змістом та методикою проведення уроків трудового навчання з використанням інноваційних форм і методів навчання;
- ознайоми здобувачів освіти про характер праці, майстрів народних промислів, зайнятих обробкою різних матеріалів;
- ознайоми здобувачів освіти з видами різних матеріалів, їх властивості, технологію виготовлення і обробки, застосування;
- ознайоми здобувачів освіти з правилами безпечної праці при обробці різних матеріалів, вимоги гігієни праці;
- розвиток художнього сприйняття: вміння відчувати колір, форму, усвідомлювати емоційну виразність об'єкту, здійснювати відбір засобів, що дозволяють передавати його образний зміст;
- застосування набутих знань, вмінь і навичок при виконанні творчих завдань;
- формування у студентів активності, самостійності, прагнення до творчості.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

2.2.2. Загальні компетентності

ЗК - 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК - 3. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи.

ЗК - 8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики.

ЗК - 9. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексійні процеси, що сприяють розвитку й саморозвитку особистості. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якісне навчання, розвиток і виховання учнів; здатність до педагогічної рефлексії.

2.2.3. Спеціальні (фахові) компетентності *(вибираються з матриць ОПП, що відповідають ОК)*

СК -2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК 3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК -5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК -9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК -10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК -12. Здатність створювати в освітньому середовищі початкової школи максимально сприятливі умови для розвитку і саморозвитку учнів шляхом використання сучасних педагогічних технологій. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії.

2.3. Результати навчання

2.3.1. Програмні результати навчання за ОПП

РН-03 Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних

робочих та навчальних контекстах.

РН-06 Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів

РН-07 Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовнолітературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

РН-08 Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

РН-10 Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

РН-13 Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами

РН-14 Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального безпечного дизайну, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

Результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- знати зміст нормативних документів, що регламентують технологічну освітню галузь початкової освіти;
- знати методичні системи навчання учнів початкової школи технологічної освітньої галузі, визначеної Державним стандартом початкової освіти;
- знання основних завдань трудового навчання і виховання, застосовуючи цифрові технології та технології дистанційного навчання молодших школярів;
- знання змісту технологічної освітньої галузі, методики проведення уроків трудового навчання та позакласних виховних занять з праці в початковій школі;

- знання загальних основ сучасного виробництва, художніх промислів України;
- знання різних видів матеріалів, їх властивостей, технологій виготовлення і обробки, застосування;
- знання назв інструментів, що використовуються при обробці матеріалів, їх будову, призначення, прийоми використання;
- знання правил техніки безпеки при обробці різних матеріалів, вимоги до гігієни праці;
- знання видів декоративно ужиткового-мистецтва та народних промислів;

вміти:

- володіти уміннями й навичками, що становлять теоретичну основу технологічної освітньої галузі, визначеної Державним стандартом початкової освіти, під час розв’язування професійнозорієнтованих задач;
- проектувати процес навчання з трудового навчання у вигляді календарно-тематичного планування для певного класу, тем;
- моделювати процес навчання учнів початкової школи з технологічної освітньої галузі розробляти проекти уроків, методику роботи над окремими видами завдань;
- дотримуватись правил безпечної праці і вимог гігієни праці;
- читати схеми, креслення виробів, складати схеми;
- забезпечувати розвиток творчих можливостей учнів, їхніх здібностей;

3. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.

Тема 1. Теоретичні основи курсу «Трудове навчання з практикумом»

Предмет, задачі, методи та принципи трудового навчання. Предмет і завдання курсу «Трудове навчання з практикумом». Зміст курсу «Трудове навчання з практикумом» і його методологічні основи. Об'єкт, предмет, цілі трудового виховання в початкових класах. Принципи і методи трудового навчання.

Тема 2. Зміст трудового навчання в початковій школі.

Аналіз освітньої галузі «Технологія» державного стандарту початкової загальної освіти. Аналіз програми з трудового навчання в початкових класах. Завдання програми, структура програми, зміст навчального матеріалу з трудового навчання. Аналіз підручників з трудового навчання для початкової школи. Взаємозв'язок між окремими видами. Практичні роботи учнів.

Специфіка уроків з трудового навчання. Класифікація методів трудового навчання, їх ефективність. Методичні, логічні та технічні прийоми на уроках трудового навчання. Особливості організації навчально-виховної роботи з трудового навчання.

Тема 3. Форми організації занять з трудового навчання.

Урок як основна форма організації навчально-виховної роботи з творчої праці. Типи уроків трудового навчання, їх структура. Специфіка уроку трудового навчання. Інші форми організації занять з трудового навчання. Форми організації навчальної роботи на уроках трудового навчання. Пізнавальна активність учнів в процесі навчальної праці. Структура уроку трудового навчання.

Тема 4. Методи і прийоми трудового навчання. Моделювання уроків трудового навчання.

Класифікація методів трудового навчання. Схеми аналізу уроку трудового навчання. Загальні правила роботи учнів на уроках трудового навчання. Забезпечення різнобічного розвитку учнів засобами трудового навчання.

Вибір методів навчання. Методичний арсенал учителя. Методики

учителя як узагальнена характеристика його індивідуального стилю викладання. Засоби навчання. Класифікація й характеристика засобів навчання.

Тема 5. Система контролю і оцінювання досягнень учнів початкових класів.

Контроль успішності учнів. Принципи діагностування та контролювання успішності учнів. Складові контролю. Функції, види контролю й оцінки навчальних досягнень. Методи контролю. Рейтингова система контролю й оцінки знань; модульний контроль і критерії оцінки знань учнів. Загальні критерії оцінювання. Діагностування навчальних досягнень учнів на уроках трудового навчання.

Змістовий модуль 2. ТЕХНОЛОГІЯ ОБРОБКИ ПАПЕРУ І КАРТОНУ.

Тема 6. Папір і картон. Їх властивості та класифікація.

Значення паперу і картону в житті людини. Історія виникнення паперу, його виробництво. Види та властивості паперу і картону. Класифікація паперу і картону. Технологія виробництва паперу і картону. Основна сировина. Склад паперу. Сучасні переробні машини.

Проведення дослідів з визначення властивостей паперу: визначення напрямку волокон, міцності на розрив, досліді із зміни властивостей при зволоженні паперу.

Тема 7. Згинання паперу. Орігамі в художньому конструюванні.

Складання як виробнича операція, її суть. Розмічання виробів з паперу і картону. Інструменти і пристрої, використовуються при складанні і згинанні паперу і картону. Згинання товстого паперу і тонкого картону під кутом з продавлюванням ліній згину; з надрізом по лінії згину; при утворенні циліндричних і конічних форм. Прийоми формоутворення виробів.

Орігамі в художньому конструюванні, історія його виникнення. Види, техніки та технологія виготовлення орігами (Просте орігамі, модульне орігамі, складування за розгорткою, мокре складання).

Методика навчання учнів початкових класів згинанню і складанню паперу і картону. Методика навчання виготовлення виробів в техніці орігамі.

Тема 8. Витинанка як вид декоративно-прикладного мистецтва

Витинанки як вид народного декоративно-ужиткового мистецтва. Виникнення і поширення витинанки в Україні. Характерні художні особливості витинанок Поділля, Слобожанщини, Подніпров'я, Прикарпаття, Полісся, Буковини. Орнаменти і колорит витинанок. відродження

традиційного мистецтва витинанок в Україні. Види витинанок.

Різання як виробнича операція. Інструменти і пристрої для різання. Прийоми ручної обробки паперу і картону різанням. Матеріал для виготовлення витинанок. Способи формоутворення симетричних силуетів і складних рапортних структур (розетки різного порядку, фризи, безконечні орнаменти). Техніка виготовлення витинанок: вирізування ножем, витинання ножицями, вибивання просічками.

Методика навчання учнів молодших класів різанню паперу і картону. Методика навчання виготовленню витинанок: формоутворення і вирізування.

Тема 9. Об'ємна пластика з паперу і картону.

Поняття про об'ємну пластику з паперу. Пластичність форм і поверхні. Розмітка і виготовлення об'ємних виробів з паперу і картону. Розрахунок розгортки геометричних кіл. Формування пластичної поверхні. Створення криволінійного ребра, огинання та скручування паперового аркуша руками за допомогою лінійки, круглого стержня, вологої формовки. Способи з'єднання частин виробу. Послідовність монтування складних виробів.

Технологія виконання виробів в техніці об'ємної пластики. Композиційне вирішення різних видів пластики.

Методика навчання учнів початкових класів паперопластики та декоративному оздобленню виробів.

Тема 10. Технологія виготовлення аплікаційних робіт.

Національні орнаменти в декоративній аплікації

Аплікація як зображувальний засіб, її місце в образотворчому мистецтві та художній промисловості. Застосування аплікації в шкільній практиці. Національні орнаменти в декоративній аплікації. Види аплікаційних робіт: декоративна аплікація, тематична аплікація, мозаїка з паперу.

Матеріали та техніка виконання аплікаційних робіт. Послідовність виконання аплікації: вибір натури, сюжету, візерунку; складання ескізу, виготовлення деталей аплікації, розміщення на основі, наклеювання, висушування.

Методика навчання учнів початкових класів виконанню аплікаційних робіт.

Змістовий модуль 3. ТЕХНОЛОГІЯ ОБРОБКИ ТКАНИНИ

Тема 11. Волокнисті матеріали, їх властивості

Волокнисті матеріали і їх класифікація за походженням. Волокна натуральні і хімічні, їх види. Класифікація пряжі і ниток за призначенням, складом волокон, опорядженням.

Текстильні матеріали, їх асортимент (тканини, трикотаж, неткане полотно), застосування в народному господарстві, побуті. Призначення і технологічні властивості тканини. Одержання натуральних і хімічних волокон. Лицьова і виворітна сторони тканини. Класифікація тканини за складом волокон, призначенням, способом виготовлення, опорядженням.

Методика ознайомлення молодших школярів з волокнами, їх видами. Ознайомлення учнів з виробництвом пряжі, ниток тканини та їх застосування.

Тема 12. Художнє прикрашення виробів з тканини

Одяг - ансамблевий вид народного декоративно-ужиткового мистецтва. Короткий огляд історії народного одягу. Основні компоненти одягу. Художні особливості народного одягу різних регіонів України.

Інструменти, пристосування та матеріали для шиття на уроках трудового навчання в молодших класах. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги при шитті. Шви для ручного шиття: "уперед голку", "назад голку", "ручна строчка", "через край", петельний, підрублювальний тощо.

Художнє прикрашання (оздоблення) виробів з тканини. Види оздоблення: аплікація, вишивання, мереживо. Способи закріплення деталей на основі при виконанні аплікаційних роботах.

Ремонт одягу: пришивання гудзиків, ґудзиків, ґапчиків, вішалок. Накладання латок, штопка і штукування. Методика навчання учнів виконанню швів для ручного шиття. Навчання конструюванню і виготовленню виробів з текстильних матеріалів, ремонту одягу.

Тема 13. Вишивка – стародавній спосіб художнього оздоблення текстильних виробів. Види декоративних швів.

Вишивка - один з давніх, найпоширеніших і найрозвиненіших видів народного мистецтва України.

Матеріали, інструменти і пристосування для вишивки. Ручнопрядні лляні, конопляні та вовняні нитки; нитки фабричного приготування-заполоч, волічка, гарус, муліне; металізовані золоті та срібні нитки, бісер. Підбір ниток для вишивання.

Техніка вишивання - двобічна і однобічна. Види двобічних стібків: "позад голку", стебловий шов, соснівка, штапівка, гладь (пряма і коса). Однобічні стібки: верхоплут, "вперед голку з перевивом", ретязь, хрестик, ланцюжок-тамбур, оксамитовий (козлик), низинка.

Зміна розмірів рисунку за клітинами, з допомогою епіпроектора, перенесення рисунку на тканину через копіювальний папір, "припорохом" через трафарет. Методика навчання учнів початкових класів вишиванню.

Тема 14. Національні візерунки і орнаменти народної вишивки України.

Історія народної вишивки України. Національні візерунки і орнаменти. Поділ орнаментальних вишивок за змістом і формою: геометричні, рослинні, зооморфні. Найпоширеніші мотиви у традиційному геометричному орнаменті вишивки-ромби, квадрати, трикутники, розетки, хрестики, зубці; у рослинному орнаменті вишивок - квіти, листя, гілля, пуп'янки, дерева тощо.

Композиція вишивок: стрічкова, розеткова, сітчаста, букет, "вазон", дерево тощо. Колорит вишивки. Художні відмінності народної вишивки усіх етнографічних зон України. Художнє оздоблення виробів: серветок, рушників

Тема 15. Аплікація на тканині.

Художнє прикрашення виробів з тканини. Аплікація на тканині. Відмінність техніки виконання аплікації на тканині від аплікації із паперу. Види аплікації із тканини. Прийоми закріплення деталей аплікації із тканини на основі. Декоративні шви, які використовуються при виготовленні аплікації на тканині.

Методика навчання учнів початкових класів виконанню аплікації з тканини.

Змістовий модуль 4. ХУДОЖНЄ КОНСТРУЮВАННЯ ВИРОБІВ З РІЗНИХ МАТЕРІАЛІВ.

Тема 16. Конструювання виробів з об'ємних природних матеріалів.

Закон про охорону природи в Україні. Природні матеріали, що використовуються на уроках праці та позакласній роботі: шишки, жолуді, каштани, горіхова шкаралупа, солома, листя, береста, гілки, кора, квіти, мох, ракушки, пір'я та інші місцеві природні матеріали.

Природоохоронна заготівля природних матеріалів. Зберігання матеріалів. Використання природних матеріалів в декоративно-ужитковому мистецтві та художніх промислах. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог при обробці природних матеріалів.

Інструменти і пристосування для обробки природних матеріалів. Підготовка об'ємних природних матеріалів до роботи. Конструювання виробів з об'ємних природних матеріалів з графічним вираженням задуму. Прийоми обробки природних матеріалів. Способи з'єднання деталей. Планування роботи, організація робочого місця, проведення технологічних операцій.

Методика навчання учнів початкових класів конструюванню та виготовленню виробів з об'ємних природних матеріалів. Навчання

виготовленню аплікації з засушених природних матеріалів (листя, трави, квітів, соломи).

Тема 17. Художні промисли, що використовують природний матеріал.

Використання соломи для виготовлення виробів. Аплікація з соломи. Складання геометричних та рослинних орнаментів. Види соломи: житня, пшенична, вівсяна, рисова. Заготівля соломи, підготовка її до роботи. Технологія виготовлення аплікації з соломи: підготовка ескізу, підготовка основи, перенесення рисунку, виготовлення та наклеювання деталей.

Плетіння стрічок із соломи в чотири пасма. Технологія виготовлення плетених виробів. Об'ємні вироби з соломи.

Тема 18. Використання насіння при створенні художніх виробів.

Використання насіння в декоративно-ужитковому мистецтві та художніх промислах. Флоромозаїка з насіння. Технологія виготовлення аплікації з насіння: підготовка ескізу, підготовка основи, перенесення малюнку, наклеювання насіння. Закріплення елементів на основі. Окантовка робіт під органічне скло та целофан.

Методики навчання учнів початкових класів виготовленню флоромозаїки з насіння.

Тема 19. Глина в декоративно-ужитковому мистецтві.

Глина, пластилін і їх властивості. Використання глини в декоративно-ужитковому мистецтві та будівельному виробництві. Властивості глини і пластиліну, їх подібність та відмінність.

Обладнання, інструменти та пристосування для роботи з глиною та пластиліном. Технологія ліплення з пластиліну та глини: прийоми і способи ліплення. Послідовність виконання об'ємних тіл та рельєфу.

Методика навчання учнів початкових класів роботі з пластиліном та глиною.

Тема 20. Пап'є-маше в художньому конструюванні.

Поняття рельєф (барельєф, горельєф). Історія виникнення пап'є-маше. Пап'є-маше в художньому конструюванні. Застосування пап'є-маше в декоративно-ужитковому мистецтві.

Технології виготовлення пап'є-маше: пошарове пап'є-маше, пап'є-маше з маси (м'якоті), пресоване пап'є-маше

Обладнання, інструменти та пристосування для роботи з пап'є—маше. Матеріали. Організація робочого місця. Виконання рельєфів та об'ємних

форм за моделлю та формою: виклеювання, сушіння, зняття копії з форми, монтаж виробу. Ґрунтування, шліфування та оздоблення виробу (передача різних фактур, фарбування і розпис).

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	аудиторні	у тому числі			самост. робота
			лекції	Семінари	практичні	
1 семестр						
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ, 15 балів						
Тема 1. Теоретичні основи курсу «Трудове навчання з практикумом»	4	2	2	-	-	2
Тема 2. Зміст трудового навчання в початковій школі.	5	2	-	2	-	3
Тема 3. Форми організації занять з трудового навчання.	4	2	2	-	-	2
Тема 4. Методи і прийоми трудового навчання. Моделювання уроків трудового навчання.	4	2	2	-	-	2
Тема 5. Система контролю і оцінювання досягнень учнів початкових класів.	5	2	-	2	-	3
Модульна контрольна робота № 1	2	2	-	-	2	-
Разом за змістовим модулем 1	24	12	6	4	2	12
Змістовий модуль 2. ТЕХНОЛОГІЯ ОБРОБКИ ПАПЕРУ І КАРТОНУ, 20 балів						
Тема 6. Папір і картон. Їх властивості та класифікація.	4	2	-	-	2	2
Тема 7. Згинання паперу. Орігамі в художньому конструюванні.	4	2	-	-	2	2
Тема 8. Витинанка як вид декоративно-прикладного мистецтва	4	2	-	-	2	2
Тема 9. Об'ємна пластика з паперу і картону.	4	2	-	-	2	2
Тема 10. Технологія виготовлення аплікаційних робіт. Національні орнаменти в декоративній аплікації	4	2	-	-	2	2
Модульна контрольна робота № 3	2	2	-	-	2	-
Разом за змістовим модулем 2	22	12	-	-	12	10

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	аудиторні	у тому числі			самост. робота
			лекції	Семінари	практичні	
Змістовий модуль 3. ТЕХНОЛОГІЯ ОБРОБКИ ТКАНИНИ, 20 балів						
Тема 11. Волокнисті матеріали, їх властивості	4	2	-	-	2	2
Тема 12. Художнє прикрашення виробів з тканини	4	2	-	-	2	2
Тема 13. Вишивка – стародавній спосіб художнього оздоблення текстильних виробів. Види декоративних швів.	4	2	-	-	2	2
Тема 14. Національні візерунки і орнаменти народної вишивки України.	4	2	-	-	2	2
Тема 15. Аплікація на тканині.	4	2	-	-	2	2
Модульна контрольна робота № 2	2	2	-	-	2	-
Разом за змістовим модулем 3	22	12	-	-	12	10
Змістовий модуль 4. ХУДОЖНЄ КОНСТРУЮВАННЯ ВИРОБІВ З РІЗНИХ МАТЕРІАЛІВ, 15 балів						
Тема 16. Конструювання виробів з об’ємних природних матеріалів.	4	2	-	-	2	2
Тема 17. Використання насіння при створенні художніх виробів.	4	2	-	-	2	2
Тема 18. Використання насіння при створенні художніх виробів.	4	2	-	-	2	2
Тема 19. Глина в декоративно-ужитковому мистецтві.	4	2	-	-	2	2
Тема 20. Пап’є-маше в художньому конструюванні.	4	2	-	-	2	2
Модульна контрольна робота № 4	2	2	-	-	2	-
Разом за змістовим модулем 4	22	12	-	-	12	10
Усього годин	90	48	6	4	38	42

5. Теми семінарських занять

№ з/п	№ модуля / теми	Назва теми	К-ть годин
1.	1/2	Зміст трудового навчання в початковій школі.	2
2.	1/5	Система контролю і оцінювання досягнень учнів початкових класів.	2
Разом			4

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ модуля / теми	Назва теми	К-ть годин
1.	1	Модульна контрольна робота № 1	2
2.	2/6	Папір і картон. Їх властивості та класифікація.	2
3.	2/7	Згинання паперу. Орігамі в художньому конструюванні.	2
4.	2/8	Витинанка як вид декоративно-прикладного мистецтва	2
5.	2/9	Об'ємна пластика з паперу і картону.	2
6.	2/10	Технологія виготовлення аплікаційних робіт. Національні орнаменти в декоративній аплікації	2
7.	2	Модульна контрольна робота № 2	2
8.	3/11	Волокнисті матеріали, їх властивості	2
9.	3/12	Художнє прикрашення виробів з тканини	2
10.	3/13	Вишивка – стародавній спосіб художнього оздоблення текстильних виробів. Види декоративних швів.	2
11.	3/14	Національні візерунки і орнаменти народної вишивки України.	2
12.	3/15	Аплікація на тканині.	2
13.	3	Модульна контрольна робота № 3	2
14.	4/16	Конструювання виробів з об'ємних природних матеріалів.	2
15.	4/17	Використання насіння при створенні художніх виробів.	2
16.	4/18	Використання насіння при створенні художніх виробів.	2
17.	4/19	Глина в декоративно-ужитковому мистецтві.	2
18.	4/20	Пап'є-маше в художньому конструюванні.	2
19.	4	Модульна контрольна робота № 4	2
		Разом	38

7. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	№ модуля / модуля	Назва теми	К-ть годин
20.	1/1	Порівняльна характеристика структури уроку трудового навчання із загально-дидактичною структурою уроків в початковій школі.	2
21.	1/2	Зробити порівняльну таблицю типових освітніх програм за редакцією О.Я. Савченко і Р.Б. Шияна з технологічної освітньої галузі	3
22.	1/3	Підготовка вчителя до різних форм організації навчання. Аналіз і самооцінка результативності форм навчання.	2
23.	1/4	Вибір методів навчання. Методичний арсенал учителя. Методики учителя як узагальнена характеристика його індивідуального стилю викладання	2
24.	1/5	Прогнозування результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.	3
25.	2/6	Історія виникнення паперу в різних країнах світу. Технологія виготовлення паперу	2
26.	2/7	Розробити зразки видів творчих робіт з паперу для учнів 1 класу.	2
27.	2/8	Значення інструктажу на уроках трудового навчання.	2
28.	2/9	Розробити зразки видів творчих робіт з паперу для учнів 2 класу.	2
29.	2/10	Розробити зразки видів творчих робіт з паперу для учнів 3 класу.	2
30.	3/11	Історія виникнення тканини в різних країнах світу. Технологія виготовлення тканини	2
31.	3/12	Розробити зразки видів творчих робіт з тканини для учнів 1 класу.	2
32.	3/13	Розробити зразки видів творчих робіт з тканини для учнів 2 класу.	2
33.	3/14	Розробити зразки видів творчих робіт з тканини	2

		для учнів 3 класу.	
34.	3/15	Розробити зразки видів творчих робіт з тканини для учнів 4 класу.	2
35.	4/16	Розробити зразки видів творчих робіт з природних матеріалів.	2
36.	4/17	Розробити зразки видів творчих робіт з покидькового матеріалу.	2
37.	4/18	Виконати колективну творчу роботу використовуючи більше 5 різних матеріалів і різних технік.	2
38.	4/19	Відповідно до схеми аналізу уроку проаналізувати відвіданий урок з трудового навчання початкової школи	2
39.	4/20	Розробити поширений план-конспект уроку з трудового навчання із застосуванням інтерактивних технологій	2
		Разом	42

9. Методи та технології навчання

Методи викладання освітнього компонента Педагогіка спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні дисципліни, є словесні, наочні й практичні. Серед форм та методів подачі навчального матеріалу з педагогіки застосовуються:

1. Структурно-логічне навчання: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

2. Контекстне навчання: ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності, як навчальної, наукової, так і практичної.

3. Імітаційне навчання, основою якого є імітаційно-ігрове моделювання в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі.

4. Проблемне навчання, яке здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку здобувачем освіти знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу.

Застосовуються професійно-ігрові технології викладання: дидактичні

системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо); діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

Подані матеріали дозволяють здобувачеві освіти самостійно планувати терміни та обсяги змістової складової навчальної діяльності, прогнозувати її результативність

За рівнем активності: пояснювально-демонстраційний, дослідницький.

За функцією: усне викладання матеріалу, закріплення, самостійна робота щодо засвоєння навчального матеріалу, перевірка і оцінка знань та умінь.

Самостійна робота здобувачів освіти включає дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять, до занять у режимі онлайн, підготовка до тематичного тестового контролю та рубіжного контролю.

10. Методи та форми контролю

Методами та формами контролю результатів навчання є: екзамен, стандартизовані тести, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань, студентські презентації; інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (залік, екзамен).

Поточний контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях, практичну та самостійну роботу.

Модульний контроль знань здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі екзамену за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає три питання (усно).

Екзамен є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-

трансферної системи (ЄКТС - А, В, С, D, E, FX, F).

Критерії та засоби оцінювання запланованих програмних результатів навчання

Критеріями ефективності запланованих результатів навчання є глибина та дієвість знань, системність та усвідомленість знань.

Методами і засобами оцінювання підготовки до занять та виконання практичних завдань виступають: усний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування здобувачів освіти); засоби письмового контролю (тестові завдання, контрольні роботи, ситуаційні задачі), індивідуальні завдання – написання рефератів.

Рейтингова система оцінювання дозволяє врахувати рівень знань, поточну підготовку студентів до аудиторних занять та визначити рівень засвоєння навчального матеріалу окремої теми. Підсумкова оцінка виставляється після складання заліку за рейтинговими показниками.

Норми і критерії оцінювання знань запланованих програмних результатів навчання
Оцінка « відмінно». Рівень досягнень А, (бали 90-100). Здобувач освіти відповідно до програми виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної і додаткової літератури, сформулював повні відповіді на всі поставлені запитання, виявив креативність та вміння творчого застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань; має загальний високий рівень ерудиції та культури мови, здатний до самостійного поповнення надбаних знань і умінь у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
Оцінка « добре». Рівень досягнень В, (бали 82 - 89). Здобувач освіти міцно засвоїв програмний матеріал, вміє логічно і послідовно його викласти, має повні та системні знання з дисципліни, точно формулює означення й правила, не допускає істотних помилок у відповідях на запитання, вільно оперує навчальним матеріалом дисципліни, знає наукову й довідкову літературу, має здатність до самостійного поповнення та оновлення знань.
Оцінка «добре». Рівень досягнень С, (бали 75 - 81). Здобувач освіти виявив системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної літератури, виявив вміння застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань, глибоко розуміє матеріал. Знання здобувача освіти з окремих тем мають неповний характер, немає достатньої самостійності в аргументації відповідей, у відповідях він допускає недоліки, які може самостійно виправити.
Оцінка « задовільно». Рівень досягнень D, (бали 64 - 74). Здобувач

освіти виявив знання основного навчального матеріалу в необхідному для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності обсязі, вияв поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, давав неповні відповіді на поставлені запитання із застосуванням певних штампів, виявив уміння репродуктивного вирішення практичних завдань, у процесі їхнього виконання допускав суттєві помилки, які міг усунути лише за допомогою викладача.

Оцінка «задовільно». Рівень досягнень E, (бали 60 - 63). Здобувач освіти володіє навчальний матеріал поверхово й фрагментарно.

Оцінка «незадовільно». Рівень досягнень FX, (бали 35 - 59). Здобувач освіти не засвоїв переважної частини програмного матеріалу, має поверхове, фрагментарне уявлення про дисципліну, допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, на більшість запитань не давав відповіді, не здатний використати наявні знання під час виконання простих практичних завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися до повторного складання.

Оцінка «незадовільно». Рівень досягнень F, (бали 1 - 34). Здобувач освіти не опанував навчальним матеріалом, не має знань із більшої його частини, не дає відповіді на більшість поставлених завдань, не спроможний самостійно опанувати програмним матеріалом і потребує повторного вивчення дисципліни.

Шкала оцінювання

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

11. Рекомендовані джерела інформації

11.1. Базова література

1. Кондратюк С.Ю. Основи конструювання : посібник. Черкаси: КНЗ «ЧОППОПП ЧОР», 2018. 38 с.
2. Павич Н. Про викладання трудового навчання, технологій та креслення у 2021-2022 н.р. URL: https://znayshov.com/FR/8942/metod_pracya_2021_2022.pdf
3. Коршунова О. В. STEM-освіта. Професійний розвиток педагога : збірник спецкурсів / О. В. Коршунова, Н. І. Гущина, І. П. Василяшко, О. О. Патрикеева. К. : Видавничий дім «Освіта», 2018. 80 с.
4. Упровадження STEM-освіти в умовах інтеграції формальної і неформальної освіти обдарованих учнів: методичні рекомендації / Н. І. Поліхун, К. Г. Постова, І. А. Сліпухіна, Г. В. Онопченко, О. В. Онопченко. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2019. – 80 с.

11.2. Допоміжна література

1. Антонова О.П. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: використання інформаційно-комунікаційних технологій у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти». Київ: Генеза, 2019. 96 с.
2. Базоока Н.О. Мотивація навчання – основна умова успішного навчання в рамках Нової української школи на уроках трудового навчання. URL: <https://vseosvita.ua/library/motivacia-navcanna-osnovna-umova-uspisnogo-navcanna-v-ramkah-novoi-ukrainskoi-skoli-na-urokah-trudovogo-navcanna-5412.html>
3. Большакова І., Пристінська М., Ареф'єва В. Квести в початковій школі. Київ: Вид. дім «Перше вересня», 2016. 136 с.
4. Гущина Н.І. Нова українська школа: використання інформаційно-комунікаційних технологій у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Київ.: Видавничий дім «Освіта», 2020. 112 с.
5. Державний стандарт початкової освіти. (2018). Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87.
6. Кірик М. Ю., Данилова Л. І. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Львів: Світ, 2019. 136 с.
7. Коберник О. Сучасні проблеми впровадження проектної технології на уроках трудового навчання //Трудова підготовка в закладах освіти. - 2011. - №3. - С.3-6.
8. Концепція Нової української школи. (2016). Ухвалена рішенням колегії МОН 27. 10. 2016.
9. Ларіонова Н.Б., Стрельцова Н.М. Інтегративний підхід : актуальність, сутність, особливості впровадження в умовах початкової школи :

- навчально-методичний посібник. Харків: Друкарня Мадрид, 2018. 76 с.
- 10.Мачача Т.С. Дизайн і технології. 1 клас. Навчально-методичний посібник для вчителя. Київ: Видачний дім “Освіта”, 2018. 64 с.
  - 11.Нова українська школа : розвиток критичного мислення в учнів початкової школи : навчально-методичний посібник / О. І. Пометун. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 192 с.
  - 12.Нова українська школа: poradnik dla vchytelja/ za zag. red. H. M. Bibik. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
  - 13.Роговська Л.І. Альбом-посібник “Маленький трудівничок”. Трудове навчання. 1 клас Тернопіль: Підручники і посібники, 2018. 96 с
  - 14.Роговська Л.І. Маленький трудівничок: альбом-посібник з дизайну та технологій. 2 клас Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 96 с.
  - 15.Рома О. Гра по-новому, навчання по-іншому. : методичний посібник The LEGO Foundation, 2018. – 44 с.
  - 16.Скрипник М. Технології використання різних методів інтерактивного навчання. Ігри дорослих. Інтерактивні методи навчання. Київ : Ред. загальнопед. газ., 2005. 128 с.
  - 17.Стещенко В. В. Технологія як навчальний предмет Нової української школи. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/> (дата звернення: 03.07.2020)
  - 18.Титаренко В. П. Методика вивчення декоративно-прикладної творчості. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2014. 460 с.

11.3. Інтернет- ресурси

1. <http://intellect-invest.org.ua> – Портал сучасних педагогічних ресурсів
2. <http://www.children.edu-ua.net> – Сайт “Діти України”
3. Бегняк В. І. Основи конструювання виробів із шкіри. Матеріали взяті з: http://bookdn.com/book_265.html
4. Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://dano.dp.ua/attachments/article/303/Державний%20стандарт%20початкової%20освіти.pdf>
5. Мазур М П - Сучасні виробничі технології. Матеріали взяті з: http://bookdn.com/book_476.html
6. Сайт www.trudove.org.ua.
7. Теорія та методика трудового навчання. <http://dls.ksu.kherson.ua/Dls/Library/Catalog.aspx?section=da1e8ead-3806-4c3c828b-ec58bf2a6acb>
8. Теорія та методика трудового навчання. Лекції, доцент Разлівінських Ю.О. <http://dls.ksu.kherson.ua/Dls/Library/LibdocView.aspx?id=f96edc02>
9. Трудове навчання. <http://trudove.org.ua/category/kategor-ya-statt/teor-ya-tametodika?page=1>